

RESTAURATIE OPLEIDINGEN

Je beroep wordt je passie

Er zijn beroepen waarbij liefde voor het vak bijna net zo belangrijk is als vakmanschap. Dat geldt zeker voor de vakmensen in de restauratie. Hun beroep wordt bijna altijd hun passie. Zij worden graag telkens opnieuw uitgedaagd. Wat wil je nog meer?

Een vak met geschiedenis

Werken in de restauratie is bijzonder. Iedere keer een heel andere klus. En vaak op prachtige locaties, waar de geschiedenis zich duidelijk laat zien. Vanzelfsprekend krijg je als restauratievakman belangstelling voor de geschiedenis van de bouw en van het vak. Hoe werkten de vaklui in het verleden, met welke materialen en gereedschappen en welke technieken pasten zij toe?

Allround vakman, hoe mooi is dat?

Tijdens je opleiding leer je naast de techniek van het vak ook veel over bouwstijlen en bouwgeschiedenis. Mooi aan dit vak is natuurlijk

dat je niet alleen het 'ouderwetse' ambacht beheerst, maar ook de allernieuwste industriële technieken. Hoe allround wil je zijn?

Het onderwijs

We zouden er veel over kunnen zeggen, maar het belangrijkste is dat dit een vakgebied is waarin gedreven docenten en praktijkbegeleiders hun kennis en vaardigheden ontzettend graag overdragen aan de volgende generatie. Zij willen geschiedenis bewaren voor de toekomst. Hun kennis van het ambacht mag niet verloren gaan.

Ten slotte

Het klinkt wat vreemd, maar als je werk niet opvalt, bewijs je juist je vakmanschap. Misschien wel een bijzondere manier om een compliment te krijgen, maar dat past eigenlijk wel bij zo'n uitzonderlijk beroep.

Restauratie: een vak met toekomst

Wij vinden het steeds belangrijker om goed te zorgen voor al het moois dat het verleden heeft opgeleverd: ons cultureel erfgoed. Landelijk, provinciaal en gemeentelijk is er inmiddels veel aandacht voor restauratie. Restauratievaklieden hebben dan ook goede kansen op de arbeidsmarkt. Opdrachtgevers stellen terecht steeds hogere eisen aan het vakmanschap. Er moet dus kwaliteit worden geleverd. Het is duidelijk dat daarvoor goede scholing noodzakelijk is. Natuurlijk denk je dan allereerst aan de vakmensen die het werk in de praktijk uitvoeren. Maar we hebben ook specialisten nodig die deskundig zijn op het gebied van ontwerp, voorbereiding, wet- en regelgeving en financiering.

Opleidingen in Oost-Nederland

De opleidingen worden uitgevoerd door ROC van Twente en de Stichting RIBO. Ze worden gegeven in het Praktijkcentrum Restauratie & Ambacht op een historisch erf op het landgoed Twickel. Dit Praktijkcentrum is een inspirerende en technisch zeer goed uitgeruste praktijk-leer omgeving. Er zijn instructieruimtes en werkplaatsen met moderne machines.

Op hetzelfde terrein bevindt zich de opslag van de Stichting Materiaal voor Monumenten (MvM). Bij onze opleidingen en trainingen gebruiken we de historische bouwmaterialen als lesmateriaal. Mooier kan het natuurlijk niet.

Met ingang van september 2017 is er veel veranderd in de restauratie-opleidingen. In deze brochure vind je alle informatie over de vernieuwde opleidingen.

KEUZEDLEN RESTAURATIE

TECHNICUS HOUT EN RESTAURATIE

SPECIALIST RESTAURATIE TIMMERWERK

SPECIALIST RESTAURATIE METSELEN

PROFESSIONAL RESTAURATIE

RESTAURATIETRAININGEN

RIBO

RESTAURATIE & INNOVATIE
IN DE BOUW IN OVERIJSEL

**ROC van
twente**

In je MBO-opleiding krijg je vakken, die standaard horen bij elke opleiding, bijvoorbeeld Nederlands en rekenen. Natuurlijk zijn er ook de praktijk- en theorievakken die bij je opleiding horen. Daarnaast heb je ook wat te kiezen, namelijk keuzedelen. Zo kun je zelf een deel van je opleiding invullen. Dat is niet alleen leuk, maar kan je bijvoorbeeld ook helpen bij het kiezen van een vervolgopleiding. Wij verzorgen de twee keuzedelen op het vakgebied restauratie.

Basis restauratiewerk timmeren

Volg je de opleiding allround timmerman en heb je belangstelling voor het werken in de restauratie, dan laten wij je in dit keuzedeel kennismaken met de wereld van de restauratie en met het werk van de restauratietimmerman.

Dit keuzedeel is heel geschikt om te ontdekken wat het vakgebied restauratie inhoudt en, minstens zo belangrijk, of het iets is voor jou. Als je dit keuzedeel hebt gevolgd, ben je natuurlijk nog geen restauratietimmerman, maar ben je misschien wel gemotiveerd geraakt om het te worden.

In het keuzedeel leer je onder andere over de meerwaarde van historische elementen. Je ziet hoe stut- en stempelwerk moet worden opgebouwd. Natuurlijk maak je ook kennis met houtverbindingen en historische houtconstructies.

Met de vaardigheden en kennis uit het keuzeonderdeel, kun je na de allround timmeropleiding heel goed verder met de opleiding Specialist Restauratie Timmeren. In het keuzedeel krijg je 240 uur theorie en beroepspraktijkvorming.

Basis restauratiewerk metselen

Na je opleiding tot allround metselaar, kun je doorstuderen voor Specialist Restauratie Metselen. Maar het zou wel mooi zijn als je, voordat je die keuze maakt, weet of je voldoende interesse hebt voor het restauratievak hebt. Daarvoor is dit keuzedeel bedoeld, waarin we je kennis laten maken met de wereld van de restauratie en met het werk van de restauratiemetselaar. Waarschijnlijk weet je daarna wel of je je verder wilt specialiseren in deze richting.

Nadat je dit keuzedeel hebt gevolgd, ben je dus nog geen restauratiemetselaar, maar ben je mogelijk wel gemotiveerd geraakt om het te worden.

In het keuzedeel leer je onder andere over de meerwaarde van historische elementen. Je ziet hoe stut- en stempelwerk moet worden opgebouwd en uiteraard verdiep je je in historisch metselwerk.

In het keuzedeel krijg je 240 uur theorie en beroepspraktijkvorming.

Werk jij graag met hout en wil je meer dan alleen timmeren? Wil je alles weten over houtsoorten, houtverbindingen en historische houtconstructies? Wil je worden uitgedaagd om met oude en nieuwe technieken en computergestuurde machines te werken? Dan is de nieuwe opleiding Technicus Hout en Restauratie misschien iets voor jou. De wereld van het hout kom je overal tegen. Als Technicus Hout en Restauratie word je 'hout breed' opgeleid.

Na deze opleiding ben je een volwaardig vakman. Echt alles wat met hout te maken heeft, komt aan bod. Je gaat aan de slag met verschillende houtsoorten, bijzondere houtverbindingen zoals zwaluwstaarten, maar ook met bijzondere houtconstructies.

Je gaat werken met historische bouwmaterialen zoals deuren, ramen en gebinten, maar ook met meubels en onderdelen van interieurs. Daarbij maak je gebruik van de modernste computergestuurde machines en leer

je de nieuwste houtbewerkingstechnieken. Het restaureren van historisch timmerwerk is ook een belangrijk onderdeel. Voor het onderhoud en restaureren van historische gebouwen heb je specifieke kennis nodig en moet je bijzondere vaardigheden beheersen.

Het mooie van deze opleiding is dat ambacht, innovatie en creativiteit bij elkaar komen. De nadruk ligt vooral op praktische scholing. Op deze manier kan het bijna niet anders dan dat je passie voor het vak ontwikkelt.

Belangrijke gegevens

Toelatingseisen

- een diploma kaderberoepsgerichte, gemengde of theoretische leerweg;
- of een mbo-diploma Timmerman niveau 2 (de opleiding duurt dan geen 3, maar 2 jaar);
- of een gelijkwaardig diploma.

Duur van de opleiding

De opleiding duurt 2 of 3 jaar (afhankelijk van je vooropleiding)

Theorie en praktijk

Je volgt een dag theorie bij ROC van Twente, locatie Gieterij in Hengelo. Je krijgt een dag praktijkinstructie bij het Praktijkcentrum Restauratie en Ambacht in Hengelo. Daarnaast loop je gemiddeld drie dagen stage in de week.

Vakkenpakket

Loopbaan en Burgerschap (LB) • Nederlands • Rekenen • Vaktechnische vakken • VCA (veiligheid).

Kosten van de opleiding

Wettelijk lesgeld: € 1155,- (per schooljaar). Als je op 1 augustus 2018 18 jaar of ouder bent, moet je dit betalen. Indien je op deze datum nog geen 18 jaar bent, hoeft je het hele schooljaar nog geen lesgeld te betalen. Leermiddelen: ongeveer € 800,- voor de hele opleiding.

Na de opleiding

Je kunt gaan werken, maar doorstuderen kan ook. De opleiding Specialist Restauratie Timmerwerk (niveau 4) is een prima vervolg.

Specialist Restauratie Timmerwerk

(BBL/4)

Ben je al allround timmerman en wil je je nog verder specialiseren als restauratie-timmerman, omdat je geïnteresseerd bent in historisch timmerwerk? Dan wil je natuurlijk ook weten hoe houtconstructies in elkaar zitten of hebben gezeten en hoe je ze kunt restaureren.

Dan kun je je nu specialiseren in de restauratie met de opleiding Specialist Restauratie Timmeren. Je wordt de vakman op het gebied van historisch timmerwerk, die werkt aan onderhoud, restauratie en herbestemming van historische gebouwen. Je constateert gebreken en onderzoekt oorzaken, gevolgen en oplossingen voor het timmerwerk. Je werkt volgens de Uitvoeringsrichtlijnen historisch timmerwerk en houtconstructies en de restauratieladder. Je moet vooraf goed nadenken over de gevolgen van

je werk. Want elke ingreep heeft gevolgen voor de cultuurhistorische waarde(n). Je moet dus zorgvuldig, voorzichtig en 'restauratie-ethisch' handelen. Daarom leer je in de opleiding ook veel over historische stijlen en restauratietechnieken en -materialen, waardoor je waardering krijgt voor het werk van je voorgangers. Je moet goed weten wat je wél, en vooral, wat je niet zelf kunt. Soms moet je in overleg met je opdrachtgever dan ook collega-specialisten inschakelen.

Belangrijke gegevens

Toelatingseisen

- een diploma Allround timmerman niveau 3;
- een (leer)werkplek als specialist restauratie timmerwerk bij een erkend leerbedrijf. Die (leer)werkplek moet je zelf zoeken. Kijk voor meer informatie op www.s-bb.nl;
- of je werkt als ZZP'er in de restauratie.

Duur van de opleiding

De opleiding duurt 1 jaar en start in augustus.

Theorie en praktijk

Tijdens de opleiding is er veel aandacht voor de praktijk. Je werkt vier dagen per week bij een erkend leerbedrijf. Daarnaast ga je één dag per week naar school.

Vakkenpakket

Loopbaan en Burgerschap (LB) • Nederlands • Engels • Rekenen • Vaktheorie restauratietechniek timmeren.

Kosten van de opleiding

Wettelijk cursusgeld: € 582,- (per schooljaar). Als je

op 1 augustus 2018 18 jaar of ouder bent, moet je dit betalen. Indien je op deze datum nog geen 18 jaar bent, hoef je het hele schooljaar nog geen cursusgeld te betalen. Leermiddelen: ongeveer € 750,- voor de hele opleiding.

Na de opleiding

Je kunt blijven werken als gespecialiseerd restauratietimmerman en/of (meewerkend) voorman. Doorleren kan ook, bijvoorbeeld met een hbo-opleiding.

Specialist Restauratie Metselwerk

(BBL/4)

Als je nu al allround metselaar bent, wil je misschien nog wel een completere vakman worden. Als het werken aan historische gebouwen je dan ook nog aanspreekt, ligt een opleiding tot specialist voor de hand. Dat is een heel mooie aanvulling op je huidige opleiding. Zeker als je je huidige vakkennis en vaardigheden wilt uitbreiden? Meer weten over historisch metselwerk, bewerkingstechnieken of de samenstelling van mortels?

De Specialist Restauratie Metselwerk is dé vakman op het gebied van historisch metselwerk, die werkt aan onderhoud, restauratie en herbestemming van historische gebouwen. Je constateert gebreken en onderzoekt oorzaken, gevolgen en oplossingen voor het metselwerk. Je werkt volgens de Uitvoeringsrichtlijnen historisch metselwerk en de restauratieladder.

Je moet vooraf goed nadenken over de gevolgen van je werk.

Want elke ingreep heeft gevolgen voor de cultuurhistorische waarde(n). Je moet dus zorgvuldig, voorzichtig en 'restauratie-ethisch' handelen. Daarom leer je in de opleiding ook veel over historische stijlen en restauratietechnieken en -materialen, waardoor je waardering krijgt voor het werk van je voorgangers. Je moet goed weten wat je wél, en vooral, wat je niet zelf kunt. Soms moet je in overleg met je opdrachtgever dan ook collega-specialisten inschakelen.

Belangrijke gegevens

Toelatingseisen

- een diploma Allround metselaar niveau 3;
- een (leer)werkplek als specialist restauratie metselwerk bij een erkend leerbedrijf. Die (leer)werkplek moet je zelf zoeken. Kijk voor meer informatie op www.s-bb.nl;
- of je werkt als ZZP'er in de restauratie.

Duur van de opleiding

De opleiding duurt 1 jaar en start in augustus.

Theorie en praktijk

Tijdens de opleiding is er veel aandacht voor de praktijk. Je werkt vier dagen per week bij een erkend leerbedrijf. Daarnaast ga je één dag per week naar school.

Vakkenpakket

Loopbaan en Burgerschap (LB) • Nederlands • Engels • Rekenen • Vaktheorie restauratietechniek metselen.

Kosten van de opleiding

Wettelijk cursusgeld: € 582,- (per schooljaar). Als je

op 1 augustus 2018 18 jaar of ouder bent, moet je dit betalen. Indien je op deze datum nog geen 18 jaar bent, hoef je het hele schooljaar nog geen cursusgeld te betalen. Leermiddelen: ongeveer € 750,- voor de hele opleiding.

Na de opleiding

Je kunt blijven werken als gespecialiseerd restauratiemetselaar en/of (meewerkend) voorman. Doorleren kan ook, bijvoorbeeld met een hbo-opleiding.

Heb je in je werk regelmatig te maken met monumenten en wil je je kennis graag verdiepen? Of ben je werkzaam in de restauratie/bouw en wil je je graag specialiseren in de monumentenzorg? Dan is de 2-jarige beroepsopleiding Middenkaderfunctionaris Restauratie wellicht iets voor jou. Zeker als je graag de 'spin in het web' bent.

Als *Professional Restauratie* ben je namelijk betrokken bij het hele restauratieproces: van de planning en voorbereiding tot en met de uitvoering en het onderhoud. Zo zijn bijvoorbeeld bouwtekeningen, kostenberekeningen en materialenkennis voor jou gesneden koek. Je doet je werk bij een architectenbureau of de monumentenwacht. Of bij een bedrijf dat restauratie-opdrachten uitvoert of gerestaureerde

gebouwen beheert. Een organisatie die subsidies of vergunningen regelt zoals een gemeente, of monumenten in beheer heeft, kan ook een goede werkplek zijn. Vanuit dergelijke organisaties begeleid je vaak restauraties en onderhoud. Je functioneert op middenkader niveau en bent klaar om door te groeien naar een leidinggevende functie.

Belangrijke gegevens

Doelgroep

De opleiding is bedoeld voor een gevarieerde doelgroep van verschillend opleidingsniveau (mbo-hbo-universitair) en biedt technisch inhoudelijke verdieping voor onder andere:

- Medewerkers monumentenzorg en/of toezicht & handhaving bij de overheid;
- Medewerkers van architecten- en adviesbureaus;
- Monumentenwachters;
- ZZP'ers of medewerkers van bedrijven in verschillende restauratiedisciplines.

Toelatingseisen

- een diploma vmbo kaderberoepsgerichte, gemengde of theoretische leerweg;
- of een mbo-diploma binnen de bouw niveau 3 (de opleiding duurt dan geen 3, maar 2 jaar);
- of een gelijkwaardig diploma;

- een (leer)werkplek als middenkaderfunctionaris restauratie bij een erkend leerbedrijf (minimaal vier dagen per week). Die (leer)werkplek moet je zelf zoeken. Kijk voor meer informatie op www.s-bb.nl.

Duur van de opleiding

De opleiding duurt 2 of 3 jaar (afhankelijk van je vooropleiding) en start in augustus en in februari.

Theorie en praktijk

Tijdens de opleiding is er veel aandacht voor de praktijk. Je werkt vier dagen per week bij een erkend leerbedrijf. Daarnaast ga je één middag/avond per week naar school in Rijssen.

Vakkenpakket

Architectuurgeschiedenis • Constructies en materialen • Engels • Gereedschappen • Loopbaan en Burgerschap

(LB) • Nederlands • Projecten • Rekenen • VCA (veiligheid) • Wettelijke regelingen.

Kosten van de opleiding

Wettelijk cursusgeld: € 582,- (per schooljaar). Als je op 1 augustus 2018 18 jaar of ouder bent, moet je dit betalen. Indien je op deze datum nog geen 18 jaar bent, hoef je het hele schooljaar nog geen cursusgeld te betalen. Leermiddelen: ongeveer € 2.200,- voor hele opleiding.

Na de opleiding

Je kunt blijven werken als middenkaderfunctionaris restauratie. Doorleren kan ook, bijvoorbeeld met een hbo-opleiding.

Stichting RIBO biedt korte trainingen voor professionals in de restauratie. Het gevarieerde aanbod praktijkgerichte restauratietrainingen is onder andere bedoeld voor:

- medewerkers van restauratie/bouwbedrijven;
- toezichhouders;
- bouwkundig inspecteurs;
- monumentenadviseurs;
- medewerkers van architectenbureaus;
- bouwkundig medewerkers van vastgoedbedrijven;
- monumentenambtenaren;
- leden van erfgoedcommissies.

De trainingen vinden plaats in het Praktijkcentrum Restauratie en Ambacht (PRA).

Restauratie, beheer en onderhoud

Vorbereiding, uitvoering en begeleiding

- Restaureren in de praktijk
- Restauratie en onderhoud; uitvoering en begeleiding
- Behoud en beheer van historisch interieur
- Hollands bouwen: sporen en stijlen uit het verleden
- Stutten en stempelen van historische panden
- Schilderwerk aan monumenten

Hout en steen

- Historisch timmerwerk en houtconstructies
- Houtsoorten, aantasting en herstel
- Masterclass historisch metsel- en voegwerk
- Herstellen van scheuren in gevels

Duurzaam erfgoed

- Na-isolatie van monumentale panden
- Behoud en hergebruik van historisch bouw materiaal
- Duurzaam erfgoed: energiebesparing bij historische panden

Praktijktrainingen

- Verwerken van bladlood in de restauratie
- Inboeten, repareren en voegen van oud metselwerk
- Restauratie knip- en snijvoegen
- Herstellen van ramen, deuren, kozijnen en luiken
- Herstel van houtconstructies
- Natuursteen: verwerking en toepassing bij monumenten
- Leemstuc

Zie voor meer informatie over deze trainingen:

WWW.RESTAURATIETRAININGEN.NL

RIBO

RESTAURATIE & INNOVATIE
IN DE BOUW IN OVERIJSSSEL

**ROC van
twente**

RIBO

Haarweg 3
7555 PC Hengelo
T 06-55793787
info@ribo.nl
www.ribo.nl

RESTAURATIEOPLEIDINGEN